

Lier, Begijnhof

COLLECTIE ONLINE

Archief Lier - Beeldbank

INVENTARISNUMMER

SLI001023036

BESCHRIJVING

Onze-Lieve-Vrouw van Remedie.

Brussel (?), laatste kwart 14de eeuw - gepolychromeerd eikenhout - h. ca. 120 cm. In een nis naast de toegangspoort in de Begijnhofstraat.

;Maria steunt op haar rechterbeen en houdt haar Kind op de linkerarm. Rond haar lichaam is een lang, tot over de voeten reikend kleed gesneden waarrond een lange mantel is gedrapeerd, over haar naar voren gestrekte arm heen, en waarvan de plooien vóór haar buik samenkomen onder haar linkerarm en van daaruit als pijpplooien naar beneden vallen. Maria draagt geen sluier over de lange, losvallende haren en kijkt ernstig voor zich uit. Het Kindje, dat zich wendt tot zijn Moeder, is gekleed in een wit kleed en houdt zijn linkerarm in een zegenend gebaar omhoog terwijl het in de andere arm een werelddolletje vast heeft (zie kleurenafbeelding). Maria draagt een verzilverd messing kroon met vergulde sterretjes en houdt een balustervormige scepter met verguld sterretje in de linkerhand. Het Kindje heeft een verzilverd messing beugelkroontje op het hoofd. De Madonna is geplaatst in de nis naast de begijnhofpoort. Onder de nis bevindt zich een geschilderd opschrift op een houten paneel (afm. 35,3 cm x 114 cm). Het onderschrift onder de kapel luidt: 'O HONING ZOETE BEELD UIT HOLLAND LANGS DE BAREN / DER ZEE HIER AAN-GESPOELD EN IN ONS STAD GEVAREN, / ONS TEGEN OORLOG EN TEGEN PEST BEVRIJD, / IN ALLEN NOOD ONS MOEDER VAN REMEDIE ZIJT. / AL DIE HIER ZULLEN BIDDEN TER EERE VAN MARIA 7 PATER-NOSTERS EN 7 / AVE MARIA ALLE ZATER-DAGEN, ALLE ZONDAGEN, ALLE -HEI-LIGENDAGEN, ALLE / DINSDAGEN EN VRIJDAGEN, ZULLEN IEDEREN KEER VEERTIG DAGEN AFLAAT VERDIENEN.' Het beeld is thans afgewerkt met een neogotische beschildering. De mantel heeft een blauwe kleur met vergulde boord en een grijsgroene voering, het kleed van Maria is roodbruin en dit van het Kindje wit. De haren zijn zwartgeschilderd. Uit recent onderzoek is gebleken dat een deel van de oorspronkelijk polychromie zich nog onder de latere overschilderingen bevindt. Oorspronkelijk had het kleed een donkerblauwe kleur bezaaid met vergulde zonnen of sterren en distelvormige bloemen met rode en witte accenten, een imitatie van rijk brokaatweefsel. De mantel van Maria en van het Kind waren volledig wit, afgeboord met een vergulde rand. De drapering rond de schouders (mogelijk als voering bedoeld) had een helrode kleur. De haren van Moeder en Kind waren verguld en de gezichten hadden een zachtroze kleur. In de loop der eeuwen is het beeld diverse malen geheel of gedeeltelijk overschilderd en ook aangepast. Zo is de sokkel gedeeltelijk afgezaagd en zijn de zachte plooien vóór de buik van Maria hersneden tot fijnere plooitjes en de plooienvaai aan de voeten werd met hoekige, gebroken plooien bijgewerkt. Deze aanpassingen zijn wellicht uitgevoerd door dezelfde hand die ook de rechterhand van Maria en de linkerarm van het Kindje verving. De neogotisch beschildering kreeg het beeld vermoedelijk in de 19de eeuw of misschien pas in 1903 door A. Van Erp, 'Ateliers d'Objet d'Art. Spécialité bustes et statuettes de fantaisie. Lierre - Venlo'. Omstreeks 1935 zou Bernard Janssens het beeld opnieuw geschilderd hebben. Het beeld dat dateert uit het laatste kwart van de 14de eeuw, sluit stilistisch nauw aan bij de Madonna van het Zuidportaal van de Onze-Lieve-Vrouwebasiliek van Halle die zelf grote invloed vertoont van de stijl van de Heilige Catharina van André Beauneveu in de Onze-Lieve-Vrouwekerk van Kortrijk. Het beeld van de begijnhofpoort vertoont tevens grote verwantschap met de Madonna van Arbois (Frankrijk). Vermoed wordt dat deze beelden ontstonden in een Brussels atelier aan het einde van de 14de eeuw dat werkte in de stijl van André Beauneveu, mogelijk uit de omgeving van de beeldhouwer Jan van Mansdale (Jan Keldermans) die o.a. voor het Schepenhuis van Mechelen en voor het Hollandse hof heeft gewerkt. Hij verspreidde mee een nieuwe stijl die afkomstig was uit Noord-Frankrijk (Valenciennes) en via Brussel en Mechelen over de Nederlanden verbreid raakte, een stijl die in menig opzicht refereert aan de Internationale Stijl. De reizende Hollandse hofhouding tussen Valenciennes en Holland kan hierin een rol gespeeld hebben. Het Onze-

Lieve-Vrouwbeeld draagt later toegevoegde juwelen.;Bron: 'De Begijnhofkerk van Lier', Liers Genootschap voor Geschiedenis, auteur: Marc Mees.

OBJECTTYPE

diapositief

TREFWOORD

lantaarn, Onze-Lieve-Vrouw, madonna, heiligenbeeld, remedie, jesuskind, nis, toegangspoort, begijnhof